MASTER IN DE PEDAGOGISCHE WETENSCHAPPEN

AFSTUDEERRICHTINGEN: PEDAGOGIEK EN ONDERWIJSKUNDE • ORTHOPEDAGOGIEK

120 STUDIEPUNTEN – ONDERWIJSTAAL: NEDERLANDS – DIPLOMA: MASTER OF SCIENCE

INHOUD EN OPBOUW

> Pedagogiek en onderwijskunde

De afstudeerrichting Pedagogiek en onderwijskunde kijkt naar het pedagogisch handelen in contexten waar leren en ontwikkelen centraal staan. Via onderzoek, theoretische analyses, analyse van beleid en praktijkconfrontaties worden opvoedingscontexten, onderwijssettings en opleidingssectoren systematisch verkend. 'Onderwijs' wordt daarbij niet verengd tot één sector. Naast de klassieke onderwijsstructuren en -systemen worden de meer professioneel gerichte aanpak niet vergeten (bv. Syntra, VDAB, ...) en kijken we ook naar non-formele en informele contexten waarin leren en ontwikkelen bevorderd worden. Het kan dus ook gaan om musea, de media, de pers, jeugdorganisaties, de edutainment sector, online en virtuele omgevingen of recreatieve settings. Aan de ene kant worden kinderen en jongeren bestudeerd, maar evengoed zijn volwassenen de doelgroep.

We kijken daarnaast ook naar wie verantwoordelijk is voor het ontwerpen, implementeren en evalueren van de leer- en ontwikkelomgevingen of naar actoren die indirect de doelgroep beïnvloeden (bv. ouders, beleidsmakers, economische en sociaal-culturele stakeholders). Onderzoek richt zich op vragen zoals: rol van de ouders en het thuismilieu, de versterking van de sociale en emotionele ontwikkeling van jongeren, meertaligheid van migranten, de rol van crèches en kleuteropvoeding voor de latere ontwikkeling, de socialiserende invloed van de thuiscontext. Gewone en nieuwe gezinssituaties komen aan bod, opvoeden en onderwijzen in andere culturele, nationale en internationale contexten (ontwikkelingslanden), en hoe specifieke actoren in de samenleving opvoeding en onderwijs ondersteunen en/of problematiseren. Er is ook veel aandacht voor leraren en de lerarenopleiding, train-the-trainers, ondersteuning van opvoeders, ouders en organisaties/instellingen bij leer- en ontwikkelprocessen.
Verschillende niveaus worden onderscheiden. Op het microniveau richt de studie zich op het systematisch en optimaal ondersteunen van concrete leer-, interactie- en trainingsprocessen. Op het mesoniveau focus je op visievorming en strategisch beleid van organisaties, opleiding en instellingen. Op het macroniveau wordt de rol belicht van de culturele context, globalisering, de historische inbedding, discussies over kwaliteitszorg, de impact van nieuwe technologieën, de directe en indirecte invloed van politiek en economie.

In deze opleiding staat de onderwijsaanpak model voor de rijke variatie aan leer- en ontwikkelaanpakken die je in de praktijk terugvindt en die theoretisch onderbouwd en onderzocht wordt. Klassieke hoorcolleges zijn beperkt; er wordt vooral ingezet op microteaching, mini-conferenties, veldwerk, mini-onderzoekcycli, tutoring, groepswerkstukken, coaching en begeleiding. Er wordt veel geïnvesteerd in tussentijdse feedback. Studenten krijgen binnen de aangeboden kaders veel vrijheid in het kiezen van hun focus, perspectief, thema's, onderzoekcontexten, ... Het grote aantal professoren die in deze afstudeerrichting lesgeven staat garant voor een zeer breed expertisedomein waarop studenten hun masterproef en stage kunnen enten.
De onderzoeksstage is één van de belangrijkste bouwstenen van de opleiding naast de masterproef. In deze stage is er, naast een 'meedraaicomponent', aandacht voor een onderzoekluik waarin studenten een educatieve vraag van de stageplaats aanpakken. Stagecontexten weerspiegelen de volle breedte van de hierboven beschreven contexten. Stages worden ook in een internationale context uitgevoerd.

Belangrijk is dat in deze afstudeerrichting een aantal vakken equivalent zijn met opleidingsonderdelen uit de Specifieke Lerarenopleiding (SLO).

> Orthopedagogiek

De afstudeerrichting Orthopedagogiek uit de bachelor en de master wordt vanaf 2018-'19 vervangen door een nieuwe afstudeerrichting met als naam Klinische Orthopedagogiek en Disability Studies. Onderstaande tekst beschrijft de huidige afstudeerrichting Orthopedagogiek, waar het accent ligt op de studie van het pedagogisch handelen vanuit maatschappelijk 'verbijzonderde' situaties. Het betreft de bijzondere situaties van mensen met een beperking (disability studies), met gedrags- en emotionele problemen (gedragsstoornissen) en van mensen met een verslavingsproblematiek (middelenmisbruik).

Disability studies
Vroeger werd de situatie van mensen met een beperking vooral bestudeerd vanuit een individueel-biologische hoek. Bovendien werd ervan uitgegaan dat de persoon met een beperking getraind moest worden opdat die zich kon aanpassen aan de eisen van de omgeving. Disability studies probeert het fenomeen veel breder te bestuderen, nl. als een onderdeel van een historisch, politiek, cultureel en sociaal proces. Het zijn niet alleen de 'revaliderende' maatregelen ten aanzien van personen die besproken worden, maar ook de manier waarop de omgeving toegankelijker, minder onderdrukkend en minder discriminerend georganiseerd kan worden. Disability studies laat, naast de negatieve punten uit het leven van mensen met beperkingen, ook hun veerkracht en hun soms specifieke cultuur (bv. dovencultuur) op een positieve manier aan bod komen.
Gedragsstoornissen en Middelenmisbruik
De recente veranderingen in onze maatschappij kenmerken zich vooral door een toename van de complexiteit van de gedragsstoornissen en de mate van middelenmisbruik. Waar het pedagogische (kinderen) en het agogische (volwassenen) vroeger vooral bestudeerd werden vanuit een ziekte- en stoornismodel komt nu vooral het afwisselend zinvol methodisch handelen met die groepen aan bod. Het betekent dat de diagnose een integraal onderdeel vormt van het handelingsplan, dat op zijn beurt regelmatig bijgestuurd en geëvalueerd wordt.
De aanpak van die kinderen en volwassenen situeert zich onvermijdelijk in een maatschappelijk, cultureel, gezondheidsgericht, psychologisch en rechtenparadigma. Organisatorische en methodische aspecten van een bepaalde behandelingscontext komen aan bod. De benaderingen vanuit het integratieve en postmodernistische kader van de theoretische orthopedagogiek krijgen ook een praktische uitwerking.

Binnen deze afstudeerrichting is in het tweede masterjaar ook de major Lerarenopleiding voorzien die reeds een aantal studiepunten van de Specifieke Lerarenopleiding (SLO) omvat.

MASTER IN DE PEDAGOGISCHE WETENSCHAPPEN

AFSTUDEERRICHTINGEN: PEDAGOGIEK EN ONDERWIJSKUNDE • ORTHOPEDAGOGIEK

120 STUDIEPUNTEN – ONDERWIJSTAAL: NEDERLANDS – DIPLOMA: MASTER OF SCIENCE

ARBEIDSMARKT

> Pedagogiek en onderwijskunde

Vanuit de afstudeerrichting Pedagogiek en Onderwijskunde kun je terecht in een zeer breed werkveld. Meestal neem je hierbij een coördinerende, plannings-, strategische, ondersteunende of onderzoekrol in. Maar ook heel wat afgestudeerden combineren dit met de directe praktijk op de werkvloer.
Wanneer je de pedagogische of onderwijskundige richting wil ingaan, vind je snel een plek in opvoedingsadviescentra, leerlingen- en ouder-begeleiding, in opleidingen voor leraren of vrijetijdsbegeleiders, educatieve uitgeverijen, in beleids-ontwikkeling rond kind en gezin, buurtwerking, stadsontwikkeling, in het ontwerpen en implementeren van mediaproducties, opvoedingscampagnes, onderzoeksondersteuning in hoger onderwijs, … Met je verzamelde kennis en competenties functioneer je ook vlot in begeleidingsdiensten voor scholen, curriculumontwikkeling, productie van leermateriaal, het invoeren van onderwijsvernieuwingen (zoals ICT), kwaliteitscontrole van onderwijs, verrichten van wetenschappelijk onderzoek naar leren en onderwijzen.
Wil je liever richting onderwijs of vorming, dan zijn er volgende mogelijkheden: de lerarenopleiding, bedrijfsopleidingen, trainingscentra, uitgeverijen van educatieve (vaak elektronische) materialen, onderwijsbegeleidingsdiensten, centra voor permanente vorming, basiseducatie, centra voor leerlingen-begeleiding (CLB), beleidsmedewerker bij ministeries (bv. onderwijs).
Afhankelijk van de plaats waar je werkt, ligt het accent meer op het ontwerpen van programma's, beleidsadvisering, begeleiding van leerkrachten of docenten, evaluatie en kwaliteitszorg, ondersteuning van scholen en instellingen of meer op onderzoek.

> Orthopedagogiek

Vanuit de afstudeerrichting Orthopedagogiek bestaat het ruime werkveld uit diverse vormen van bijzondere ondersteuning van mensen: de zorg voor personen met een beperking, het buitengewoon onderwijs, diensten voor begeleid wonen, bijzondere jeugdzorg, onthaaltehuizen, opvangcentra voor jongeren …
Als orthopedagoog sta je in voor de diagnostiek van kinderen en jeugdigen in probleemsituaties. Je bent betrokken bij het voorlichten, adviseren en begeleiden van ouders en (beroeps) opvoeders, en je staat zelf in voor de uitvoering van een aantal orthopedagogische behandelingen.
Binnen de orthopedagogiek zijn verschillende werkterreinen te onderscheiden. Orthopedagogen werken in de (geestelijke) gezondheidszorg, zowel in de ambulante als (semi-)residentiële gezondheidszorg, bv. kinder- en jeugdpsychiatrische instellingen. Ook zijn orthopedagogen werkzaam in de gehandicaptenzorg: in revalidatiecentra, activiteitencentra, instellingen voor gehandicapten, dagverblijven voor kinderen en ouderen.
Anderen verrichten taken op het gebied van leerlingenbegeleiding, ondersteuning van leerkrachten, schoolteams en schoolorganisaties, bv. in scholen voor buitengewoon onderwijs, schoolbegeleidingsdiensten. Tevens zijn er orthopedagogen werkzaam binnen de jeugdhulpverlening en jeugdbescherming. Zij zijn o.a. verbonden aan (gezins)voogdij-instellingen, ambulante en residentiële behandelingseenheden.

De major Lerarenopleiding bereidt je veeleer voor om als orthopedagoog naar het onderwijs te gaan. Als je ook de resterende studiepunten van de Specifieke Lerarenopleiding opneemt na de master kun je bv. als lesgever in de orthopedagogiek terecht in het secundair (2de en 3de graad) en hoger onderwijs.

MASTER IN DE PEDAGOGISCHE WETENSCHAPPEN

120 STUDIEPUNTEN – ONDERWIJSTAAL: NEDERLANDS – DIPLOMA: MASTER OF SCIENCE

TOELATINGSVOORWAARDEN VOOR HOUDERS VAN EEN VLAAMS DIPLOMA

Rechtstreeks:
- Ba pedagogische wetenschappen (met dezelfde afstudeerrichting)
- Ba onderwijskunde (enkel naar afstudeerrichting pedagogiek en onderwijskunde)

Via schakelprogramma: (65 studiepunten) (groep 1)
- Ba orthopedagogie
- Ba onderwijs (kleuteronderwijs, lager onderwijs, secundair onderwijs)
- Ba ergotherapie
- Ba sociaal werk
- Bachelor sociale readaptatiewetenschappen
- Bachelor maatschappelijke veiligheid

opleiding(en) oude structuur:
- gegradueerde orthopedagogie
- kleuteronderwijzer(es)
- onderwijzer(es)
- gegradueerde voor het secundair onderwijs – groep 1
- gegradueerde ergotherapie
- maatschappelijk assistent

Via schakelprogramma: (88 studiepunten)* (groep 2)
- Ba verpleegkunde
- Ba vroedkunde
- Ba logopedie en audiologie
- Ba toegepaste psychologie
- Ba gezinswetenschappen
- Ba pedagogie van het jonge kind

opleiding(en) oude structuur:
- gegradueerde verple(e)g(st)er
- gegradueerde logopedie
- gegradueerde audiologie
- gegradueerde assistent in de psychologie

Via voorbereidingsprogramma: (12/15 studiepunten)
- Ba pedagogische wetenschappen (met andere afstudeerrichting)
- Ba onderwijskunde (enkel naar afstudeerrichting orthopedagogiek)
- Ba agogische wetenschappen (enkel naar afstudeerrichting pedagogiek en onderwijskunde)

Via voorbereidingsprogramma: (65/66/67/68 studiepunten)
- Ba psychologie
- Ba sociologie
- Ba criminologische wetenschappen
- Ba logopedische en audiologische wetenschappen

opleiding(en) oude structuur:
- licentiaat sociale en culturele agogiek

* Bij de eerste inschrijving kan maximaal 75 studiepunten worden opgenomen. Het jaar nadien kunnen, afhankelijk van de resultaten van het eerste jaar, de resterende studiepunten worden aangevuld met opleidingsonderdelen uit de masteropleiding.

Via voorbereidingsprogramma: (74/76 studiepunten)*
- Ba communicatiewetenschappen
- Ba politieke wetenschappen
- Ba wijsbegeerte
- Ba moraalwetenschappen
- Ba geschiedenis

PRAKTISCHE INFORMATIE

Studieprogramma:
https://studiegids.ugent.be
> faculteiten > opleidingstypes > ga naar de opleiding van je keuze

Voorbereidende initiatieven
Er is een online voorbereidingscursus 'wiskunde voor statistiek' beschikbaar om je basiskennis wiskunde te testen en bij te schaven in functie van het schakel- en voorbereidingsprogramma.
Meer informatie op https://studiekiezer.ugent.be. Selecteer deze opleiding en je vindt toelichting en praktische details onder de rubriek 'Vlot van start'.

Infomomenten
Masterbeurs
www.ugent.be/masterbeurs
Opleidingsgebonden sessie
6 mei 2017
www.ugent.be/nl/studeren/masteropleidingen

Trajectbegeleiding
T 09 264 62 66 – trajectbegeleiding.pp@ugent.be

Meer info
Afdeling Studieadvies – Campus Ufo, Ufo,
Sint-Pietersnieuwstraat 33, 9000 Gent, T 09 331 00 31
studieadvies@ugent.be – www.ugent.be/studieadvies

MASTER IN DE PEDAGOGISCHE WETENSCHAPPEN

120 STUDIEPUNTEN – ONDERWIJSTAAL: NEDERLANDS – DIPLOMA: MASTER OF SCIENCE

MASTER

ALGEMENE VAKKEN	**20**
Onderzoeksmethoden II	5
Leerstoornissen	5
Gezinspedagogiek	5
Sociale pedagogiek	5
AFSTUDEERVAKKEN	**70**
PEDAGOGIEK EN ONDERWIJSKUNDE	
Coaching en begeleiding	7
Onderwijsinnovatie	6
Eigentijdse onderwijssystemen	5
Leeromgevingen voor volwassenen	5
Schoolbeleid en schoolontwikkeling	5
Onderwijstechnologie	7
Hoger onderwijs: onderzoek en ontwikkeling	3
Onderwijseffectiviteit	5
Onderwijsdidactiek	7
Stage (één te kiezen):	20
– Onderzoeksstage in binnenland	
– Onderzoeksstage in buitenland	
– Onderzoeksstage in binnen- en buitenland	
ORTHOPEDAGOGIEK	
Disability Studies	7
Orthopedagogiek van gedrags- en emotionele stoornissen	7
Middelenmisbruik: preventie en behandeling	7
Ontwikkelings- en gedragsstoornissen: psychologische interventies	4
Orthopedagogische diagnostiek, handelingsplanning en methoden	5
MAJOR	40
ORTHOPEDAGOGIEK	
Orthopedagogische synthese	6
Orthopedagogische coaching en consultatie	6
Stage (één te kiezen):	28
– Orthopedagogische stage in binnenland	
– Orthopedagogische stage in buitenland	
– Orthopedagogische stage in binnen- en buitenland	
LERARENOPLEIDING	
Opleidingsdidactiek	6
Leeromgevingen voor volwassenen	5
Onderwijskundig ontwerpen	6
Coaching en diversiteit	3
Stage (één te kiezen):	20
– Onderzoeksstage in binnenland	
– Onderzoeksstage in buitenland	
– Onderzoeksstage in binnen- en buitenland	
KEUZEVAKKEN	**5**
Pedagogische research:	
– Armoede en participatie	
– Management van de social profitsector	
– Orthopedagogiek en ontwikkelingssamenwerking	
– Klinische psychodiagnostiek	
MASTERPROEF	**25**

SCHAKELPROGRAMMA (65/88 SP)

ALGEMENE VAKKEN	**31**
Psychologische modellen van hulpverlening	5
Statistiek I	7
Statistiek II	6
Onderzoeksmethoden I	5
Interpretatieve onderzoeksmethoden	5
Academische communicatieve vaardigheden	3
VAKKEN I.F.V. VOOROPLEIDING	
Voor groep 1:	
PEDAGOGIEK EN ONDERWIJSKUNDE	(10/12)
(keuze uit:)	
Pedagogische basisbegrippen en contexten	5
Onderwijskunde	6
Sociale agogiek	6
Orthopedagogiek en Disability Studies	6
Pedagogiek van de voorschoolse voorzieningen	5
ORTHOPEDAGOGIEK	(15/18)
(keuze uit:)	
Pedagogische basisbegrippen en contexten	5
Onderwijskunde	6
Sociale agogiek	6
Orthopedagogiek en Disability Studies	6
Pedagogiek van de voorschoolse voorzieningen	5
Diversiteit en inclusie	5
Ethiek en deontologie van het pedagogisch handelen	5
Voor groep 2:	
PEDAGOGIEK EN ONDERWIJSKUNDE/ORTHOPEDAGOGIEK	(33/38)
Ethiek en deontologie van het pedagogisch handelen	5
Pedagogische basisbegrippen en contexten	5
Onderwijskunde	6
Sociale agogiek	6
Orthopedagogiek en Disability Studies	6
Pedagogiek van de voorschoolse voorzieningen	5
Orthopedagogische praktijk en stage (enkel voor Ortho)	5
AFSTUDEERVAKKEN	**24/19**
PEDAGOGIEK EN ONDERWIJSKUNDE	
Taal in kleuter- en lager onderwijs	6
Wiskunde in kleuter- en lager onderwijs	6
Didactische werkvormen	6
Curriculumontwikkeling	6
ORTHOPEDAGOGIEK	
Theoretische orthopedagogiek	9
Orthopedagogiek van bijzondere groepen	6
Ontwikkelings- en gedragsstoornissen: psychologische diagnostiek	4

MASTER IN DE PEDAGOGISCHE WETENSCHAPPEN

120 STUDIEPUNTEN – ONDERWIJSTAAL: NEDERLANDS – DIPLOMA: MASTER OF SCIENCE

VOORBEREIDINGSPROGRAMMA (12/15 SP)

ALGEMENE VAKKEN

PEDAGOGIEK EN ONDERWIJSKUNDE

Taal in kleuter- en lager onderwijs	6
Wiskunde in kleuter- en lager onderwijs	6

ORTHOPEDAGOGIEK

Theoretische orthopedagogiek	9
Orthopedagogiek van bijzondere groepen	6

VOORBEREIDINGSPROGRAMMA (MIN 65- MAX 76 SP)

PEDAGOGIEK EN ONDERWIJSKUNDE

ALGEMENE VAKKEN	**50**	Ba psychologie	Ba pol. wtsch./Ba comm. wtsch./ Ba wijsbegeerte/Ba moraalwtsch.	Ba sociologie	Ba criminologische wetenschappen	Ba logopedische en audiologische wetenschappen
Interpretatieve onderzoeksmethoden	5					
Wetenschapstheoretische grondslagen van de pedagogiek	5					
Onderwijskunde	6					
Sociale agogiek	6					
Diversiteit en inclusie	5					
Ethiek en deontologie van het pedagogische handelen	5					
Didactische werkvormen	6					
Twee vakken uit:						
– Taal in kleuter- en lager onderwijs	6					
– Wiskunde in kleuter- en lager onderwijs	6					
– Curriculumontwikkeling	6					
VAKKEN I.F.V. VOOROPLEIDING	**15/24**					
Sociologie	5					x
Orthopedagogiek en Disability Studies	6	x	x	x	x	
Klinische praktijken en onderzoek	5	x		x	x	x
Onderwijskunde: praktijk, onderzoek en beleid	5	x		x		
Statistiek I	7		x			
Statistiek II	6		x			
Onderzoeksmethoden I	5		x		x	x

ORTHOPEDAGOGIEK

ALGEMENE VAKKEN	**52**	Ba psychologie	Ba pol. wtsch./Ba comm. wtsch./ Ba wijsbegeerte/Ba moraalwtsch.	Ba sociologie	Ba criminologische wetenschappen	Ba logopedische en audiologische wetenschappen
Interpretatieve onderzoeksmethoden	5					
Theoretische orthopedagogiek	9					
Orthopedagogiek van bijzondere groepen	6					
Wetenschapstheoretische grondslagen van de pedagogiek	5					
Onderwijskunde	6					
Sociale agogiek	6					
Diversiteit en inclusie	5					
Ethiek en deontologie van het pedagogische handelen	5					
Orthopedagogische praktijk en stage	5					
VAKKEN I.F.V. VOOROPLEIDING	**15/24**					
Sociologie	5					x
Orthopedagogiek en Disability Studies	6	x	x	x	x	
Klinische praktijken en onderzoek	5	x		x	x	x
Orthopedagogiek: praktijk, onderzoek en beleid	5	x		x		
Statistiek I	7		x			
Statistiek II	6		x			
Onderzoeksmethoden I	5		x		x	x

De informatie op deze fiche is bijgewerkt tot 1 januari 2017.